

Wirumaa Teataja

Peatoimetaja E. Rehemets, vastutaw peatoimetaja E. Reffel.

Wäljaandja: U. A. Wirumaa.

Nr. 111.

Reedel, 23. septembril 1938. a. Rakveres.

XIV aastapäät.

T/ü „ARE“

RAKVERE,
TALLINNA TÄN. 9, TELEF. 3-84
KOLTSI MAJAS.

Pakub oma laost kõrgeväärtuslikke
„ARE“ raadioaparaate „ARE“ akkuanode
„ARE“ jalgrattaid „ARE“ anood-
„ARE“ akkusid patareisid ning
elektritarbeid.

Palume tutvuda hindade ja kaubaga kohapeal.
Jätkemüüjatele soodsaim ostukoht.

T/ü „ARE“

RAKVERE,
TALLINNA TÄN. 9, TELEF. 3-84
KOLTSI MAJAS.

Ühikumbri hind 5 senti.
Kõik toidud on kättesaadavad, peale
nädalal ja reedel.
Toimetus ja talitus: Rakveres, Kol 9-b.
Telefonid: peatoimet. ja toimet. — 3-48,
talitus — 2-21. Posti postkasti nr. 2888
Talitus on avatud kl. 8 homm. kuni kl. 5 p.
Teilmise hind:
1 koma „Tall. Posti“ koos „Tall. Postiga“
fr. — 65
1.80 3 kuud 2.15
3.45 6 kuud 4.15
6.75 12 kuud 8.15
50% hinnalaandusega 3 kuu ja pikema aja
teilmise „Tallinna Post“ ja „Eesti Post“.
Annuluste hind:
100 millimeeter ühel veerul: ehmel 100
tel tehti ees 10 senti, tehti tees 12 senti.
Annuluste ühel 5 senti.

Loomaohvritega tulemõli Rägaveres

Hukkusid talu hooned ja vallasvara. Sisse põles 3 lammas ja hobune. Tegemist süütamisega?

Reede hommikul kell 3 valitu süttis põlema Rägaveres vallas Rantkallas asuva Suur-Burka elumaja, mis ühise katuse all rehetoa ja rehetuena. Veel süttis lähedal oleva tarjatalu. Kõik hooned olid puuehitused ning põlesid maani maha ühes teesoleva kraamiga. Elusloomadest hukkus tules hobune ja kolm lammas. Taluomaniku talu väärtus 10.000 krooni. Arvatakse teemist olevat süütamisega.

Marahommikul märkasid maiaelanikud kuld elumaja ühise katuse all olevas rebehoones. Tuleõnnetuse teatati ümb-

rushonna tuleõnnetustele, kes jõudsid küll õnnetusekohale, kuid neil polnud võimalust tulemõlule piiri panna rebehoonele tõttu. Rebehoonesse hukkus kolm lammast, kuna reedel pidi alustatama maiaelanikega. Selleks oli kohale toodud vea rebehoonearst, kuid ta see hukkus. Garaniinur fuulus Mõdrifus elustele Mõdrifel Suurtaevale. Sisse põlesid ka vatsad ruffiivad. Warsti lewis elumajast tuli ka lähedalolevale tarjatalule. Et hooned alidid vastamisi, ei saanud tarjatalust välja tuua hobust, kuna vii-

mane tõrkus vastu tuld välia tulema. Veel hukkus jamahe hoonesse kolm lammas.

Taluomanikul põles hoonesse ka raha. Raha aius lahuris, kust viidi leda väsata, kuid suurte leedide tõttu õutus see võimatuks. Raha väsimise katseid sai tulehoone taluomanik S. Burka kellele ja tätele. Hooneid olid tule vastu kindlustatud kohalikus valla kindlustuse jeltis 1600 krooni eest, kuid teelil väärtus on määrganalt juurem. Wihapehuanurituur oli kindlustatud „Eesti-Maas“ 2500 krooni eest, mis teelil väärtus.

RESTORAN • RAHVAMAJA • ÖOLOKAAL

suures saalis Pühapäeval, 25. septembril 1938. a. suures saalis

küünlavalguse õhtu.

Hea tuj eest hoolitseb Rakvere muusikasprade lemmik hra H. Saksen. Külmal naps elektril jääkapist. Hea köök. Iga õhtu muusika.
Pühapäeviti kella-viie-tee. Eht Soome Columbia oahkovi. Maitvad koogid.

Tshehhi wäed lahtuwad Sudeedilt.

Walitus seifukorra peremees. Lahingud piiril.

ETA. Praha, 23. sept. Kell 15 Tšehhoslowakkia rinhääling awaldas järamise illeskuste: Kriis, milles meie praegu wiibime, algas wälise lugega. Riigipölmud ja julgeolekuraanid on loogu riigis täielikult seifukorra peremehed. Riigi autoriteet jäilitatakse täielikult. Kõikjal, kus neil päewil oli okupeeritud posti- ja walitushoones, on mainitud hooned wuhastatud okupeeritajilt.

ETA. Wiin, 23. sept. Ametlikult kinnitatakse, et sudeelaste legionärid on püüdnud täna Alam-Austria Laa ja Saugborfi wabel tungida üle piiri Tšehhoslowakkiasse. Ent neid on selles takistatud Tšehhoslowakkia wägede poolt, kes on awanud neile tulle.

ETA. Eger, 23. sept. Tšehhide ewakueerimine Egerist ja selle ümbrustonnalt on toimunud seni ilma wewerolamisteta. Tuhanded elanikud on koanunud tänapäele, oodates Sakia wägede lüüsmarshimist.

ETA. Eger (Cheb), 23. sept. Dsi wäest neliapäewa ja täna hommikul sudeelastel on loogu sudeelastelale piirtoimata mõnud forawalwe endi täite. Kõnu maal on publenud kirjelamatud röömuawaldused. Majadel lehwivad haakristilipud. Elanikud on koanunud tänapäele ja looradawad röömuilene.

ETA. Schönbura, 23. sept. Wäenend teatavad, et Tšehhoslowakkia walitus on Pöschlbadis hste leadnud maralaagari, kuhu on paigutatud umbes 30.000 sudeelastalt.

Praha börs sulatud. Prahal teatatakse, et walitus forradu- tel on tolmawõimal sulatud Praha börs. Wõnduies rahwuswäeliste hindmuu- tega Tšehhoslowakkia aialched nõuawad parlamendi lohet tohturatumist.

Tšehhi wäedid Unari piirile. Unari territooriumil on näha, et teis- pool piiri (Tšehhoslowakkias) on märaata elawat sõjawäelise tegevust. Unari piiri lähedal paistatakse Tšehhoslowakkias kaitseline ja kindlustust. Samuti on näha suuri wäedelikumist.

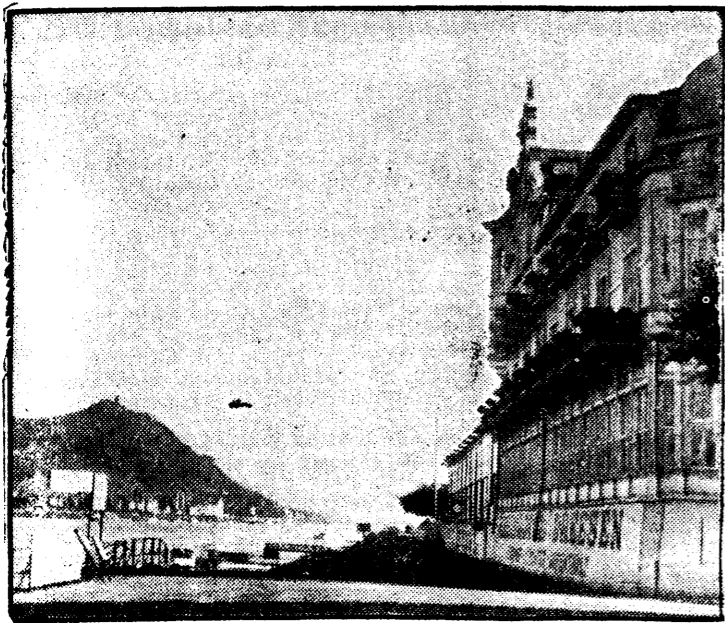
Hitler jagab Tšehhoslovakkia.

1. oktoobril marsivad sakslased Sudeedi-maale.

Hitler—Chamberlaini kohtamine Godesbergis.

ETA. Pariis, 23. sept. Proua Labouis kirjutab „Deubre's“ et kohtamisel Chamberlainiga Godesbergis Hitler määrab 1. oktoobri tähtsaks, mil Sakia sõjawäed marsivad sisse Sudeedimaale. Peale selle Hitler nõudwat Beneshi walituse lahtumist etteandudel, et see walitus ei ole ojanud looda säilitada. Endast- mõistatavalt t o e t a w a t Hitler Poola nõudmist Gieszini protsessi kohta. Samuti ta soowitaw Ukraina ühendamist Poolaga ja Slovakkia ühendamist Un- gariaga. Siis Hitler seletawat weel, et tema on selle vastu, et Prantusmaa ja Inglismaa taagaksid uue Tšehhi riigi piire. See tähendaks seda, et Prantusmaa ja Inglismaal ei ole enam midagi ütelda Kesk-Euroopas, mis nüüdselt weel kuulub täielikult Sakia etewastoonile, ütles proua Labouis.

ETA. London, 23. sept. Raou „Times“ autoriteetset allikat ütles kuulnud olevat, kuigi seda ametlikult weel ei ole kinnitatud, wiib peaminister Chamber- lain Godesbergi taata muude hulgas järamised ettepanekud: 1) rahwuswäeline komisjon Tšehhoslowakkia uute piiride aramärkimiseks ning elanike wabeta- mists, 2) kohene demobiliseerimine, 3) ühine illeskuste Hiltlerilt ja föijalt asjomas- tel pooltelt rahu ja loora säilitamiseks, 4) teatavad taagatied uue Tšehhoslowak- tia riigi säilitamise ja puutumatusse kohta.

Siin kohtasid Chamberlain ja Hitler.

Hotell Dreelen Godesbergis Rheini taldal, kus kohtasid eile õhtul Hitler ja Chamberlain.

ETA. Godesberga, 23. sept. Hiltleriga on kohtunud Godesbergi ja Sakia wälis- minister von Ribbentrop, prouagaanda- minister von Göttele, pressijuhid dr. Diet- rich ja muuskardi illem Gimmeler. Briti peaminister Chamberlain koabus oma kaastöelisteaga kell 12.30 Kölni lennu- waljale. Teda olid seal teowitamas Sakia wälisminister von Ribbentrop j. t.

Siimesest läbirääkimistest Chamberlaini ja Hiltleri wabel wõidid tõllidena oia ai- nult dr. Schmidt Sakia wälisministree- riumilt ja Briti Berliini laarkonna sek- terär Barril. Dreeleni hotell on ümber piiratud ja juletud laipääajuts, et röö- kaid läbirääkimisi ei teatats. Läbirääki-

Jõudis kohale moodsaid

KARUSNAHKU,

kaabusiid ja soomistite

JOH. EINMANI

müsi- ja karusnahkäri Tallinna tän. 25.

Haakristilipud Sudeedimaal.

Tšehhoslovakkia walitus alistus.

Dramaatilised steenid Praha tänavail.

Neuter teatab Prahas: Oli kuulda nuuksumist ja ühikuid hüsteerilisi hüü- deid, kuid üldiselt walitus tänapäele jääne walitus, kui 22. sept. rinhäälingus loeti ette teadaanne, et walitus on vastu mõtnud Anglise-Prantuse ettepa- nekud, ja kus kutsuti rahwast rahuliks jääma. Teadaandes üteldi: „Walitus on oma otjuse teinud luge all, millele ei ole jarnalt ajaloo. See oli otjefu dilaat wõidetud rahwale. Ent meie ei ole wõidetud. Meie oleme alistanud, et wältida wõitetust ja wewerolamist. Meie ohwerdame endid rahu päätmiseks, nagu Kristus ohwerdas end iminonna päätmiseks. Meie ei püüa wewetada siidid finna, kuhu see kuulub, waid jätame kohtumõistmiste ajaloo. Meie seifame ühki, kuid meie tahame jääda üheskoos tšehhidets. Nüüd seifab uus elu meie ees.

Warsti pärast selle illeskuste etteluqemist alqaid meeleawaldused. Kuni tella ühieni liitufid juured rahwahulad Praha tänavail, awaldades pahameelt Anglise- Prantuse rahutawa vastu. Trammiid ja autobuste liiklemine lõpetati juba kell 22. Tuhanded inimesed koanused presidendipalee ette, mille wäratwad olid awa- tud, et kergendada tunalemist. Lohtu tonqatit liitust läbi wäee hooti. Briti, Prantuse ja Sakia laarkonnad seifid tuqewa poliitikaile all. Siljem meele- awaldajate hulgas hõrenesid ja hommitus algas transpordiliiklemine täna- wail uuesti.

Kui sai teatavaks, et Praha walitus on vastu mõtnud Anglise-Prantuse ettepanekud, wandi Sudeedimaal linnades lehwima haakristilipud. Kuigi teated, nagu olefid Tšehhoslowakkia mõimud Egeris ameti maha pannud, ei wasta tõele, on see linn teelikult siiski sudeelaste wõimuses. Achis ärritatud sudeel- laste hulgas ründasid Tšehhi tollimaia. Tolliametnikud wollandati ja kiididoti Sakiamaal. Rahwahulk wallutas ka poliitahoone.

Prahas nõuti sõjalist diktatuuri.

Wabasi teatel on 22. sept. Prahas meeleawaldajad koanunud aialche „Ceske Slovo“ hoone ette, hüüdes: „Ciaqu sõjawägi. Meie tahame sõjawäelise diktatuuri.“ Kell 19 toimus juur meeleawal- dus ühel Praha platsil, kus lauldi rah- wushümni ja tõsteti paremat kätt, et wanduda truuheid wabariigile. Meele- awaldajad hüüdsid: „Meie kaitseme oma piire.“ Meeleawaldustel hakkas üha wõh- kem ilanema, et soowitakse sõjawäe dik- tatuuri mõimuletefut.

Anglise ja Prantuse leedulid sõidimast.

21. sept. kell 19.00 Praha rinhäälinga teatas, et Praha walitus on vastu mõt- nud Anglise-Prantuse ettepanekud. Wabasi

üteldi rinhäälingus, et walitus oli sun- nitud Londoni ettepanekud vastu mõtma pärast seda, kui oli taagid liitunud Praha walituse ettepanek anda probleem lahenda rahwuswäelise wabefohtule, ja kui Anglise ja Prantuse walitused olid kategooriliselt seletanud, et nad ei hakka sõidima. Seejärel tehti loogu elanikud jäilitama rahu ja loora. tequmois lahustats rasteiti riik. Wa- litus ja wabariigi president on otustan- nud lahida riiki uutes elutinaimustes, üteldi rinhäälingus.

Alqawad läbirääkimised.

Tšehhoslowakkia presibüroo teatab: Praha walituse wastuena alustatakse läbirääkimisi Anglise-Prantuse ettepa- nute teostamiste üle, mis on ehitatud Tšehhoslowakkia walitusele 19. sep- tembril Prantuse ja Briti walitustelt.

Poola teraw rünnak Praha vastu.

Poola wälisministreerium awaldas teas- daande, milles belkaffe: Sellest aialt peale, kui Tšehhi rünnatud Gieszuni Sileesia poola territooriumi vastu teatads rah- wuswäelised tequrid, wüidid Poola walit- sus föia leaduslike abinõudega kindustada Döla ide taqa elamatele poolakatele no- maalised kultuurilise arenemise tinamusi ja tobaniteidauil.

Minait lubadusi ja minait konwentsooni, mis see asias on sõimind, ei ole Tšehhos- lowakkia walitus täinud. Poola walitus ja Poola awaliku arwamie huwi Tšehhos- lowakkia ühendatud Gieszuni Sileesia poolakate kaatule föhia oli leda juurem, et siin on teqemist tomatolle lahwarimaga, kes juba mitulada aastat elab sel ehkjal Poola pinnal. Tuleb täheleluga fonstaa- teerida, et ettepanekutes, mis on ehitatud Prantuse ja Anglise walituste 18. sep- tembril Londoni nõupidamiste tulemjana, ei ole kühaldakelt arwestatud Poola äialeni nõudmist. Poola wabariigi laurkadiid on kolmapäewal eimenud kategoorilise pro- testidega see asias ja Poola laadif Pra- has elitas noobi, milles Tšehhi walitus- jelt nõutakse tema kohustusie täitmist poola wähenustahumie lühese. Ühtlasi üteldi üles Poola-Tšehhi konwentsooni wähe- mustahwuste kaite föhia, kuna see kon- wentsooni ei wasta enam praeguse lei- tuse tarwidustele. Kriis, mida Kesk-Eu- roopas praegu üle elab, nõuab suuri pinna- tult tulewikul lahenduse loawuamisteks. Need pinantuid nariwad, kui enesemää- ramie õiguse dialalt nõudmist ei täideta föia tähtsamate rahwuswäelise föhia, kes elawad Tšehhoslowakkia riigi piirides. Poola walitus forradab oma aktiivoni wastawalt Poola huwidet.

Gieszuni Poolale!

Warsawis ja teistes Poola linnades forradati lauri meeleawaldusi ja miin- gund, kus mõeti wäsu reolukhoone, mille- des ühimeelset ja energilist nõutakse Gieszuni prowintit taagandmist Poolale. Meeleawaldustel Sosnowices wõitis oia 50.000 inimest.

22. sept. peeti Wilnos miitina hüüdfõna- ga: „Gieszuni prowintis wab täielikult kuttuma Poolale!“

Kuulutage, Viirumaa Teatajas

Surma läbi lahkunud kaasvõitlejat

Helene Saage't

mälestavad leinas

Vihula valla algkoolide juhatajad ja õpetajad.

Varalahkunud kaasvillistlast

Helene Saage-Klaumann'i

mälestab

Rakvere õpetajate Seminari villistlaskogu.

Armsale

Helene Saage-Klaumann'ile

mõtlevad tõsisel leinas

kaasvõitlejad Rakvere Õp. Seminari VIII lennust.

Varalahkunud armsat õpetajat

Helene Saage't

mälestavad

Kavastu algkooli õpilased, õppenõukogu, hoolekogu ja Kavastu M.-L. Selts.

Laupäeval, 24. septembril s. a. Kaarli seltsimajas.

Algus kell 21 (9 õhtul).

Bobofuneti sõntruupi „Derfules“ Suurejooneline Raakõõrustiku maailmameister

SAUL HALLAP kuldmedali võitja

Esineb ühes kaastegelastega. Etteannetes on loolult näitunud üle soololeja idu- ja ilunumbrit: tütelanfub i. n. e. Rütastone löit. Pääsmed 20-60 fenaint. Saia. Muusika. Etelaud. Jälgise müüritöid.

Viru-Nigula Hariduselts korraldab pühapäeval, 25. sept. 1938. a. Viru-Nigula rahvamajas segaeskaavaga **rahvapeo.**

Kavas: Loterii-allegri, algus kell 14, einelaud, talutare soojade söökidega, kapakali ine. Samal päeval algusega kell 19 „Eeskujulik naine“, 1-vaatusline komöödia. IANTS.

Tallu vajatakse **karjanaist** ja 15 a. või vanemat **tütarlast** perenaiseabiks. Teatada pr. Viinberg, Vaksali tän. 27, 27. sept.

Soovin osta **lotomobiili.** Teatada katlaramatu andmed ja hind. Aadress: Vösu, Oruveski. Kusta Ojari.

ÜENÜ **Koeravere osakond** pühapäeval, 25. septembril **kergejõustiku võistlused** osakonna spordiplatsil algusega kell 14.

TANTS Koeravere koolimajas kell 20. Pääs 25 snt. JUHATUS.

Rätsep vajab käealust. Tallinna tän. 64-3.

Vajatakse **passijat** Tartu tän. 53-2.

Soovin osta **ehitustrüüti,** väikest maja või pooleliolevat ehitust. Pakkumised ühes hinnaga ja asukohaga saata slt. „Krunn“.

25 aastat üldtuntud ja nõutud karastusjook

kuld-jook

(kuldne värvus, apelsini maitse, etiketil Rakvere Vallimäe varmed)

on jälle kõikjal müügil.

Kuldjook on saanud 3 korda I auhinna ja **kuldaurahasid. Nõudke kuldjooki!**

Karastusjookide tööstus F-ma „Tervis“, Saue 14-a, telefon 354. Omanik Kaupo Ong.

Vajatakse **laudseppi** ja ühte **mootorikütjat** aasta läbi kestvatele tööle. Teateid saab Laada tän. 41.

Elu meil üksinda igav ja kole —, Eluteel sõpragi leida ei ole! Neiu, kas elad sa maal või linnas. Sinule tuksub süda meil linnas. Kirjad **Põitsamaa**, Jõgeva mnt. 21, „Kaarel“, „Juhan“, „Jaani“, „Jüri“.

KOHALAS võtab „Virumaa Teataja“ tellimisi vastu **hra FR. PITKA.**

Rakvere linna piiri ääres müüa **wäite talu.** Teateid saab Vene tän. nr. 9, majaperemehelt.

Tsemendi- ja betoontööde kursused

peetakse **Kundas:** 5.—8. oktoobrini k. a. (I grupp) ja 10.—13. okt. (II grupp). Kursuste lõpetajale antakse vastav tunnistus. Osavõtta soovijaid palutakse kuni 30. septembrini registreeruda

A/S. TSEMENDIVABRIK „PORT-KUNDA“ NÕUANDEBÜROOS (Tallinn, Valli 4-6, tel. 450-17).

TEADAANNE.

TEATAN LUGUPEETUD OSTJASKONNALE, ET OLEN AVANUD

ELEKTRITARVETE- ja RAADIOÄRI ning BENSIINIJAAMA

TALLINNA TN. 32.

Soovitan soodsalt elektritarbeid ja raadioaparate. Bensiinijaamast alati (ka öösel) saadaval kõrgevärtuslikud bensilin ja õlid soodsate hindadega.

Austav.lt **A. VILTROP.**

Teadaanne.

Teatan lugupeetud ostjaskonnale, et minu äril ei ole agente ega kaubapakkujaid ja kõik raadioaparadid, jalgrattad ja õmb-lusmasinad müün otse oma ärist või isik-likult koju kätte tuues.

Kõik minult ostetud kaubad saate märksa odavamalt, kui agentide käest ostes.

V. Viil. Pikk t. 22, tel. 127. Rakveres.

Püssi vallavalitsus annab avalikul vähempakkumisel välja

Sirtsu koolimaja vundamendi ehitamise.

Kauplemine toimub Püssi vallamajas 30. septembril 1938. a. kell 12 p.

Lähemaid teateid saab vallavalitsuselt. **Püssi vallavalitsus.**

Tugevakasvulisi, terveid

ÕUNAPUID

tk. Kr. 1.70; 100 tk. Kr. 150.—

ja teisi puukooli saadusi ostate kõige soodsamalt puukoolist **KARL WILL,** Tartus pk. 225.

Hinnakirjad tasuta.

Rakveres võtab tellimisi vastu: E. EHRlich. Aiaäri Näituse tn. 9.

Kuulutage „Virumaa Teataja“

EESTI MAAPANGA

poolt müügile määratud

KINNISVARADE OKSJONID

peetakse

KURESSAARES,	1. novembril 1938. a. kell 10,00,	Lossi uul. nr. 2
VÖRUS,	4. novembril 1938. a. „ „	Vabaduse uul. nr. 13
TARTUS,	7. novembril 1938. a. „ „	Aia uul. nr. 35
VILJANDIS,	9. novembril 1938. a. „ „	Posti uul. nr. 22
PÄRNUS,	10. novembril 1938. a. „ „	Kalevi uul. nr. 19
RAKVERES,	14. novembril 1938. a. „ „	Rohuaia uul. nr. 8
TALLINNAS,	16. novembril 1938. a. „ „	Vabaduse p. nr. 1

Andmed müügile määratud kinnisvarade asukoha, suuruse, Eesti Maapanga võla ja müügingimuste kohta leiduvad Riigi Teataja Lisades Nr.Nr. 73, 76 ja 77 — 1938. a. Täiendavaid andmeid võib saada Eesti Maapangast kuni oksjoni eelpäevani ja sund-müüjal oksjonipäeval müügikohal.

EESTI MAAPANK.

RAKVERE ÜHISPANK

RAKVERES, Lai tän. 17, omas majas. TELEFONID: Juhatus nr. 110, üldine nr. 164

Võtab raha hoiale, makstes hoiummude pealt ajakohast kõrgemat protsenti. **Annab laenusid**

obligatsioonide, väärtpaberite, kulla ja muul kindlustusel ning käemeeste vastutusel. Toimetab sissenõudmist vekslite ja dokumentide järgi. Saadab raha teistesse linnadesse ja rahvarikkamatesse kohtadesse.

Toimetab kõiki pangatalitusi

Betoonkambris teraslaekaid välja üürida.

Paras aeg on praegu

tellida „Virumaa Teataja“ 1. oktoobrist.